

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки та менеджменту
Кафедра публічного управління та адміністрування

**Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ПОЛІТИКА РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ**

Спеціальність	281 – «Публічне управління та адміністрування»
Освітня програма	Публічне управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Розробник:

Калачевська Л.І., д.е.н., доцент, професор кафедри
(прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри публічного управління та адміністрування (назва кафедри)	протокол від <u>24.06.21</u> № <u>16</u>
	Завідувач кафедри (підпис) Славкова О.П. (прізвище, ініціали)

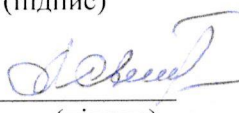
Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

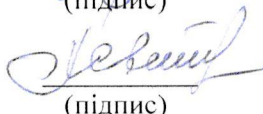
Стоволос Н.М.
(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

(підпис)

Строченко Н.І.
(ПІБ)

Рецензія на робочу програму надана

(підпис)

(підпис)

Славкова О.П. (додається)
(ПІБ)

Лукаш С.М. (додається)
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

(Баранік Н.М.)
(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 17.09 2021 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Політика регіонального розвитку		
2.	Факультет/кафедра	Економіки та менеджменту/кафедра публічного управління та адміністрування		
3.	Статус ОК	Вибірковий		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	Освітньо-професійна програма «Публічне управління та адміністрування» першого рівня вищої освіти за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування»		
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)			
6.	Семестр та тривалість вивчення	6 семестр, 1-15 тиждень		
7.	Кількість кредитів ЄКТС	4 ЄКТС		
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)		Самостійна робота
		Лекційні 8 годин	Практичні /семінарські 8 годин	Лабораторні 104 годин (заочна)
9.	Мова навчання	Українська		
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Калачевська Лариса Іванівна, професор кафедри публічного управління та адміністрування Години консультацій – кожного вівторка о 12.15, кабінет 218 г		
11.1	Контактна інформація	larysa.kalachevska@snau.edu.ua		
11.	Загальний опис освітнього компонента	<p>Політика регіонального розвитку, як навчальна дисципліна, забезпечує формування знань про засади державної регіональної політики, мету, основні принципи та пріоритети регіонального розвитку.</p> <p>Завданням курсу є формування у студентів вмінь та навиків здійснення ефективного управління регіональним розвитком у контексті реалізації державної стратегії регіонального розвитку України.</p> <p>Навчальна дисципліна «Політика регіонального розвитку» спрямована на надання студентам знань про: основні принципи, напрями та завдання державної регіональної політики щодо забезпечення сталого регіонального розвитку; об'єкти, суб'єкти та пріоритети державної регіональної політики; законодавство з питань державної регіональної політики; методологічні принципи формування та реалізації селективної регіональної політики держави; та світовий досвід щодо формування політики регіонального розвитку.</p>		
12.	Мета освітнього компонента	Метою вивчення дисципліни “Політика регіонального розвитку” є формування у студентів ґрунтовних знань про основні засади формування та реалізації державної регіональної політики.		
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на вивченні дисциплін Державне регулювання економіки та Основи місцевого самоврядування, та є основою для таких курсів, як Управління змінами та впровадження інновацій в регіональному розвитку.		

14.	Політика академічної доброчесності	<p>Відповідно до Кодексу академічної доброчесності Сумського НАУ, академічна доброчесність – це сукупність принципів, правил поведінки учасників освітнього процесу, спрямованих на формування самостійної і відповідальної особистості, спроможної вирішувати завдання відповідно до освітнього рівня з дотриманням норм права та суспільної моралі.</p> <p>Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, результатів навчання. Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається нормативними документами Сумського національного аграрного університету, зокрема Кодексу академічної доброчесності, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ (повний перелік нормативних документів розміщений на сайті університету https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/).</p> <p>За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо); – повторне проходження навчального курсу; – попередження; – винесення догани; – відрахування з університету; (ч.5 ст. 48 проекту Закону України «Про освіту»); – арешт або обмеження волі, або позбавлення волі, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю із штрафом.
-----	------------------------------------	---

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП) ¹				Як оцінюється РНД
	ПРН ₄	ПРН ₅	ПРН ₆	ПРН ₁₃	
ДРН 1. Використовувати понятійно-категоріальний апарат та інструментарій управління регіональним розвитком з метою формування стратегії розвитку громад та місцевого економічного розвитку.	x	x	x	x	Проведення модульного та атестаційного контролю
ДРН 2. Ідентифікувати суб'єкти формування державної регіональної політики в Україні	x				Тести множинного вибору; презентація індивідуального завдання
ДРН 3. Володіти науково-методичними підходами до формування комплексного механізму стимулювання економічного розвитку регіону				x	Тести множинного вибору; презентація групового завдання
ДРН 4. Самостійно опрацювати навчальну і наукову літературу, в тому числі інтернет-ресурси з питань політики регіонального розвитку		x	x		Тести множинного вибору; виконання есе

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Рекомендована література ²	
	Аудиторна робота		Самостійна робота		
	Лк	П.з / семін. з	Лаб. з.		
Тема 1. Основні принципи, напрями та завдання державної регіональної політики щодо забезпечення сталого регіонального розвитку 1. Визначення термінів. 2. Мета та принципи державної регіональної політики. 3. Об'єкти та суб'єкти державної регіональної політики. 4. Законодавство з питань державної регіональної політики.	2	2		26	1, 4, 10
Тема 2. Інституційне забезпечення формування та реалізації державної регіональної політики 1. Організаційно-правові засади формування та реалізації державної регіональної політики 2. Суб'єкти формування державної регіональної політики в Україні 3. Інституційне забезпечення реалізації державної політики на регіональному рівні	2	2		26	1,4,10

¹ Має відповідати Матриці забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми, зазначається для обов'язкових освітніх компонентів ОП I та II рівня, для усіх (обов'язкових та вибіркових ОК) ОП III

² Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

4. Використання нових інституційних інструментів у системі публічної служби 5. Залучення недержавних структур до участі у забезпеченні програм регіонального розвитку					
Тема 3. Регіональні стратегії як інструмент управління розвитком територій 1. Регіональні стратегії розвитку: сутність, роль у загальній системі планування розвитку регіонів, особливості розробки 2. Методичні засади підготовки регіональних стратегій розвитку 3. Моніторинг та оцінювання реалізації регіональних стратегій розвитку 4. Комунікативне забезпечення процесу стратегічного планування 5. Механізм формування та реалізації селективної регіональної політики держави	2	2		26	2-12
Тема 4. Стимулювання економічного розвитку регіонів 1. Сучасні підходи до аналізу та оцінювання економічного розвитку регіонів 2. Державні механізми стимулювання економічного розвитку регіонів 3. Стимулювання інноваційного розвитку регіонів 4. Науково-методичні підходи до формування комплексного механізму стимулювання економічного розвитку регіону	2	2		26	2-12
Всього	8	8		104	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	Кількість годин
ДРН 1. Використовувати понятійно-категоріальний апарат та інструментарій управління регіональним розвитком з метою формування стратегії розвитку громад та місцевого економічного розвитку.	Лекція, практичне заняття, дискусія, пояснення, експрес-опитування	4	Опрацювання теоретичного матеріалу, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни	26
ДРН 2. Ідентифікувати суб'єкти формування державної регіональної політики в Україні	Лекція, практичне заняття, дискусія, робота в малих групах, пояснення, експрес-опитування	4	Опрацювання теоретичного матеріалу, візуальна презентація результатів індивідуального/групового завдання	26
ДРН 3. Володіти науково-методичними підходами до	Лекція, практичне заняття, дискусія, кейс-метод, експрес-опитування	4	Опрацювання теоретичного матеріалу, презентація результатів групової роботи,	26

формування комплексного механізму стимулювання економічного розвитку регіону			підготовка візуальних матеріалів за результатами аналізу літератури, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни	
ДРН 4. Самостійно опрацювати навчальну і наукову літературу, в тому числі інтернет-ресурси з питань політики регіонального розвитку	Лекція, практичне заняття, дискусія, пояснення, експрес-опитування	4	Опрацювання теоретичного матеріалу, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни, підготовка есе	26
Всього годин		16		104

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1	Тестування (тести множинного вибору, відкритого типу)	15/15%	7-8 тиждень; 14-15 тиждень
2	Есе	20/20%	7-8 тиждень; 14-15 тиждень
3	ІНДЗ (індивідуальне/групове завдання, презентація)	35/35%	7-8 тиждень; 14-15 тиждень
4	Іспит	30 балів /30%	Після 15 тижня

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Есе	<12 балів	12-15	15-18 балів	19-20 балів
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми</i>
Тестування	< 9 балів	9-11 балів	12-13 балів	14-15 балів
	надано вірну відповідь на менш ніж 60% завдань	надано вірну відповідь на 60% -74% завдань	надано вірну відповідь на 75% -89% завдань	надано вірну відповідь на 90% та більше завдань

ІНДЗ	< 17 балів	17-23 бали	14-30 балів	31-35 балів
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, результати презентовано у рамках загальної дискусії</i>
Іспит	0-5 балів	5-15 балів	15-27 балів	27-30 балів
	<i>Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, розрахункове завдання не виконано</i>	<i>Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, розрахункове завдання виконано з помилками</i>	<i>Студент достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, розрахункове завдання виконано</i>	<i>Студент гарно орієнтується в теоретичному матеріалі, розрахункове завдання виконано</i>

5.2. Формативне оцінювання:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Тестування з використанням Kahoot після вивчення тем № 1-2; 3-4.	3 тиждень, 7 тиждень
2	Усний зворотний зв'язок від викладача під час аудиторної роботи	постійно
3	Усне опитування під час занять та зворотний зв'язок від викладача під час аудиторної роботи	постійно
4	Бесіда та дискусія під час аудиторних лекційних занять	постійно
5	Письмовий зворотний зв'язок від викладача за результатами виконання ІНДЗ	7-8 тиждень 14-15 тиждень
6	Обговорення ситуаційних завдань та доповідей за тематикою самостійного вивчення дисципліни	постійно
7	Усний зворотний зв'язок від викладача та студентів після іспиту	15 тиждень

Самооцінювання може використовуватися як елемент сумативного оцінювання, так і формативного оцінювання.

5.4 Загальна кількість балів за ОК та шкала оцінювання

Загальна кількість балів за освітнім компонентом складає 100 балів.

5.4.1 Шкала оцінювання, що діє в Університеті:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, кваліфікаційної роботи	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
75-81		
69-74	задовільно	
60-68		

35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

2.1. Основні джерела

2.1.1. Підручники, посібники

1. Регіональне управління : підручник / за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. – К. : НАДУ, 2014. – 740 с.
2. Планування розвитку територіальних громад. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / Г. Васильченко, І. Парасюк, Н. Єременко / Асоціація міст України. К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. 256 с.
3. Путівник керівника. Успішна громада: надання якісних послуг громадянам та сприяння сталому розвитку / Національний проект Децентралізація /U-LEAD з Європою. К., Фамільна друкарня Huss, 2019. 525 с.

2.1.2. Методичне забезпечення

Навчально методичний комплекс у розробці

2.1.3. Інші джерела

4. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19/card3#Files>
5. <https://decentralization.gov.ua/news/12630>
6. <https://u-learn.org.ua/p/spatial-planning>
7. <https://regionet.org.ua>
8. <https://www.me.gov.ua>
9. <https://www.hromady.org>
10. Прокопюк А. Державна регіональна політика: наукові підходи та світові практики / А. Прокопюк // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. - 2015. - Вип. 6. С. 14-18. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sepspu_2015_6_5
11. Г. В. Возняк. Регіональний розвиток: сутність і методологічна основа. *Регіональна економіка*. 2015. №3. С. 34-43. Режим доступу: http://ird.gov.ua/pe/re201503/re201503_034_VoznyakHV.pdf

2.2. Додаткові джерела

11. Збірник «Регіональний розвиток та просторове планування територій: досвід України та інших держав-членів Ради Європи». В.С. Куйбіда, В.А.Негода, В.В.Толкованов. – Київ, Видавництво «Крамар», 2009, 170 с.

РЕЦЕНЗІЯ НА РОБОЧУ ПРОГРАМУ (СИЛАБУС)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)			
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення			

Член проєктної групи ОП Публічне управління та адміністрування,
д.е.н., професор

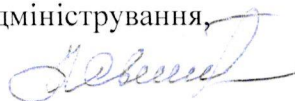
Славкова О.П.

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення			
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)			
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми			
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)			
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти			
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету			
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом			

Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента			
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)			
Література є актуальною			
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти			

Доцент кафедри публічного управління та адміністрування,

к.е.н., доцент

Лукаш С.М.